

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 89

Číslo: 45

8. listopadu

Cena: 7 Kč

STÁTNÍ SVÁTEK 28. ŘÍJEN OSLAVOVALY I CÍRKVE

Státní svátek 28. říjen máme už skoro 20 let znovu spojen s oslavou vzniku samostatného státu. I letos se konalo slavnostní shromáždění v Pantheonu Národního muzea, prezident republiky Václav Klaus položil květiny k pomníku T. G. Masaryka a večer ve Vladislavském sále udělil státní vyznamenání (jen škoda, že televizní reportérka nepoznala husitský chorál a pleť si Bedřicha Smetanu s Antonínem Dvořákem). Naše církev tradičně slavila v Hradci Králové celocírkevní bohoslužbou, kterou vedl sbor biskupů a kázáním posloužil bratr patriarcha Tomáš Butta, ostatní církve oslavovaly na Řípu i pod ním.

Vybrali jsme si Modlitbu za domov na Řípu jako cíl dalšího z našich sborových výletů, které již několik let v náboženské obci Praha 4 – Michle pořádáme. Máme to usnadněné díky mikrobusem zapůjčenému organizací ENYA – můžeme se tak pohodlně dostat téměř kamkoli a zúčastnit se mohou všechny generace. To se nám podařilo splnit i ve středu 28. října. Nejmladšímu účastníkovi byly čtyři roky, nejstaršímu téměř osmdesát.

A každý si během dne našel to své. Program byl opravdu bohatý. Probíhal souběžně na Řípu a v Krabčicích pod Řípem, kde v areálu krásné zahrady Diakonie Českobratrské církve evangelické vystoupila řada souborů (Nsango malam – africké duchovní i folklorní písně; Gospel Limited; dětský taneční soubor Lačo amicus; sbor Kakofon), pro děti byl připraven bohatý soutěžní program a loutkové divadelní představení, v rámci "tržiště možností" se prezentovaly církevní projekty, chráněné dílny, výrobky fair trade apod.

Seznámit jsme se tu mohli i se čtrnácti "MASkami" – Místními akčními skupinami, z nichž si každá ze zúčastněných církví během bohoslužby vylosovala jednu, aby nad ní převzala duchovní patronát. Co to jsou Místní akční skupiny? Jde o překlad z anglického "local action group" (LAG), což je v terminologii EU pojmenování pro skupiny tzv. místního partnerství, které na daném území s finanční podporou EU realizují projekty na podporu svého regionu. Jde o sdružení minimálně 15 členů, které je tvořeno z poloviny neziskovými organiza-

cemi a z druhé poloviny ze zástupců obcí. Pravidelně se do nich zapojují i různé církve. Nebudu vás již napínat. Naše církve zastoupená pražským biskupem doc. ThDr. Davidem Tonzarem, Th.D. si vylosovala MAS Pošembeří. A abyste se o regionu něco dozvěděli, přidáváme pár údajů: Pošembeří o celkové rozloze přes 252 km² se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Kolín. Spadá tam 37 obcí s celkovým počtem přes 33 tisíc obyvatel. Jeho území se rozkládá od Šestajovic a Sibřiny na západě území, přes Úvaly, Český Brod až po Chrástany na východě. MAS byla založena v říjnu 2006, kdy čtrnáct zakladatelů z řad obcí, neziskových organizací a podnikatelů uzavřelo Smlouvu o sdružení finančních prostředků s cílem založit obecně prospěšnou společnost a zapojit se do Programu rozvoje venkova v letech 2007 až 2013. Ke konci roku 2008 se už MAS skládala z 21 obcí a měst, 11 neziskových organizací a 14 podnikatelů.

A co se dělo na památné hoře Říp? Při výstupu se poutníci mohli vydýchat u čtrnácti zastavení s výstavou fotografií Jana Bíma ze svatojanské pouti. Na vrcholu je pak v rotundě sv. Jiří a Vojtěcha čekal modlitební program.

Své modlitby za domov jsme mohli také symbolicky připevnit k balonku na "řípský kříž", z nějž potom byly balonky vypuštěny do nebe. A závěr celého programu patřil samozřejmě ekumenickému setkání v krabčickém evangelickém kostele, jehož přímý televizní přenos mohli sledovat diváci programu ČT2.

Pod Řípem si přišli na své nejen dospělí. Bohatý program byl připraven i pro děti.

Dovolte mi ještě se vrátit k dětskému programu, který pro mě jako mámu se dvěma malými dětmi byl prioritou. Komunita Chemin Neuf připravila pro děti misionářskou hru s názvem "Buď solí země – Staň se misionářem!", při níž na 15 stanovištích děti plnily různé úkoly ze života misionářů, za něž sbíraly korálky. Kdo si jich navlékl nejvíc, mohl nakonec vyhrát krásnou dětskou Bibli. A úkoly to opravdu nebyly nijak snadné – vždyť ani misionáři neměli lehký život. Museli se seznamovat s domorodými

tradicemi, kulturou, zbraněmi, být pohotoví, umět se postarat o obživu atd. Největší úspěch asi mělo "pečení haďů", na které si děti i samy vyráběly těsto.

Šli jsme také napsat modlitbu na balonek a děti dostaly ještě každý jeden balonek pro sebe. Pečlivě jej střežily celou cestu domů – autem a přeplněným metrem, tiskly provázky, aby jim balonek neuletěl. Když jsme však vystoupili z metra, odehrál se tento rozhovor:

„Mami, myslíš, že už ty balonky

s modlitbami doletěly k Pánu Bohu?“ „Určitě, víš, on ty modlitbičky viděl už ve chvíli, kdy jsme je psali.“ „A měl z těch balonků radost?“ „Jistě!“ „Tak víš co, já mu pošlu ještě tenhle svůj balonek! Chci, aby měl ještě větší radost!“ A tak, protože bráška se samozřejmě musí vždycky přidat, vypustily děti oba své balonky k nebi. Doufám, že měl Pán Bůh opravdu radost. My určitě. Byl to krásný den. Děkujeme.

Jana Krajčírková

SETKÁNÍ ZÁSTUPCŮ EKUMENICKÝCH RAD VISEGRÁDSKÉ ČTYŘKY

Ve dnech 19. a 20. října se v prostorách sekretariátu Ekumenické rady církví v České republice setkali zá-

stupci ekumenických rad zemí tzv. Visegrádské čtyřky a Rakouska.

Česká ekumenická rada církví hostila delegace z Polska, Slovenska a Rakouska. Maďarské zástupce bohužel uvěznila stávka železničářů a většinu slovenských zástupců sněhová kalamita.

Přesto se však setkání uskutečnilo v dobrém počtu. Pondělní část setkání vyplnilo nejprve vzájemné představování, a především byla prezentována činnost a složení jednotlivých ekumenických rad. Dále skupina diskutovala o 20 letech života ve svobodných státech, o zkušenostech jednotlivých zemí a o postavení církví v době totality a kapitalismu.

Úterní program se zaměřil na téma misijní a pastorační činnosti církví. Důraz byl položen na důležitost propojení teoretického teologického vzdělání a praktické přípravy budoucích duchovních, otázku přístupu k lidem v pastorační péči a účastníci se v diskusi věnovali i

tématu předcházení syndromu vyhoření, otázkám pastorační péče pro duchovní církvi a spolupráci církví s diakonickými či sociálními zařízeními.

V této souvislosti byli delegáti upozorněni na nadcházející světovou konferenci o HIV/AIDS, která se uskuteční ve dnech 18. - 23. července 2010 ve Vídni.

Českobratrská církev evangelická informovala o vydání knižičky, která shrnuje informace k velkému projektu o obchodu se ženami a příhraniční spolupráci české a německé evangelické církve.

Také byl představen projekt "Migration 2010" Konference evropských církví.

Celé setkání se neslo ve velmi družném duchu a účastníci vyjádřili touhu pokračovat v těchto setkáních, ale také prohloubit vzájemnou spolupráci v konkrétních projektech.

Kateřina Děkanovská

SIMCHAT TORAH PODRUHÉ V HEŘMANOVĚ MĚSTCI

Heřmanoměstecká synagoga se nedávno opět stala svědkem nevšedních událostí.

Svátek Simchat Torah neboli Radost z Tóry zde v sobotu 10. října oslavily spolu se zájemci z řad obyvatel města a s návštěvníky z okolí tři reformované židovské kongregace.

Dopolední studijní setkání v židovském dvojdomku zahájila přednáškou Raachel Wooten, Ph.D. z Temple Beth Or z Raleigh v Severní Karolíně. Do diskuse se zapojili také ostatní hosté z Temple Beth Or - Rabbi Raachel Jurovics se svým manželem Dr. Stephenem, Rev. Stacy Grove a Rev. Joe Ward.

V židovském dvojdomku si hosté měli příležitost prohlédnout poutavou výstavu fotografií Tomáše Doh-

nálka s tematikou židovských hřbitovů nazvanou "Bejt Olam".

Z Prahy přijeli zástupci reformované židovské kongregace Bejt Simcha, kteří se zúčastnili celodenního programu.

Samotná oslava svátku Simchat Torah začala dopolední bohoslužbou v synagoze pod vedením Rabbi Raachel Jurovics. Celou slavností velmi poutavě provázela v českém jazyce Kateřina Weberová z kongregace Bejt Simcha.

Hosté ze Severní Karolíny s sebou v letošním roce přivezli svitek Tóry, který původně pochází z pražské Pinkasovy synagogy a do Raleigh se dostal podobnou cestou jako Tóra heřmanoměstecká. Rabbi Raachel vysvětlila přítomným důvod, který je

vedl k tomuto rozhodnutí – přáli si totiž, aby se i další Tóra po letech opět podívala do své vlasti. K oslavě svátku Simchat Torah jsou ale zapotřebí dva svitky Tóry, protože v tento den končí roční cyklus jejího čtení a Tóra začíná se číst knihou Genesis opět od začátku. Jeden ze svitků je tedy převinut na úplný konec a druhý na samý začátek.

Druhou Tórou, ze které se během bohoslužby četlo, byla Tóra židovské kongregace Bejt Simcha, jež před holocaustem náležela některé z polských židovských komunit.

Odpoledne pokračovalo studijní setkání v zámeckém parku a na večerní program v synagoze se připojila ještě dvacetičlenná skupina z reformované

Dokončení na str. 3

Kdo jsme?

S vírou mnohých současných křesťanů je to podobné jako s domácí lékárníčkou. Všichni víme, že ji máme, ale doufáme, že ji nebudeme muset použít. A když na to přijde, nejsme si vlastně vůbec jisti, jestli její jednotlivé součásti umíme použít správným způsobem. Léky, obinadla, dezinfekce – svátosti, modlitba, Písmo...

V obou případech platí, že při jejich znalosti pouze povrchní můžeme nadělat více škody než užítku, a v obou případech platí, že je důležité své vědomosti často aktualizovat a připomínat si jejich využití.

Mnozí křesťané nedovedou přesně a jasně odpovědět na otázku "Kdo jsem?" a "Jakou mám roli ve společnosti?". Nejsou zde nutné složité definice, ani učit se zpaměti nějaké náboženské fráze, je ale třeba se tímto tématem ve svých životech vážně a důkladně zabírat. Zůstanou-li tyto otázky bez dostatečně hlubokých odpovědí, naše křesťanské sebevědomí, síla, i to zbylé místo ve společnosti, které ještě máme, zcela vyprchá.

Pokud bezpečně nevíme, kdo jsme a co je naším posláním, budeme ustrašeně vysvětlovat a obhajovat křesťanství jako nějakou svoji osobní slabost a žádat, aby naše nedokonalost byla okolím tolerována. Takový postoj je na hony vzdálený od našeho poslání hlásat radostnou zvěst o Ježíši Kristu a Jeho vítězství nad světem.

Každý kněz či uvědomělý laik se jistě velmi rád ujme a bude duchovně doprovázet hledajícího člověka, který touží proniknout hlouběji do víry v Boží Pravdu. Stejně tak by měl být každý lékař či nižší zdravotnický pracovník ochotný vysvětlit tazateli správné použití jednotlivých propriet našich domácích lékárníček.

Potom nebude docházet k chybám, jako je například křest, kterému křtěnec vlastně ani moc nerozumí, modlitbě, která je více o Já než Ty, zavádějícímu chápání Bible, stejně jako spolknutí čípku ústy namísto správného zavedení tam, kam patří, nesprávnému užívání obvazového materiálu, nebo výplachu oka dezinfekcí, která je určena pouze na pokožku – to jsou omyly, které se bohužel skutečně stávají.

Aleš Toman

Z kazatelského plánu

23. neděle po svátcích svatodušních

Téma: Tento kalich je ta nová smlouva v mé krvi...

S lidem osvobozeným z Egypta vešel jeho Osvoboditel ve smlouvu. Jejimi paragrafy byla sinajská příkazání. Izrael jako partner této smlouvy byl tehdy pokropen krví. "Budete lidem mým a já budu vašim Bohem." Jedno vyjádřil Jeremiáš proroctvím nové smlouvy, jejíž zákony napíše Hospodin na srdce a vloží do nitra nového Izraele. Ježíš je splněním prorocství, které dosvědčuje, že Bůh zůstává věrným partnerem a že smlouvu starou, které lid nedostál, nahradí smlouvou novou. Jejím znamením je kalich krve Beránka Božího, který svou obětí snímá hříchy světa. Její přítomňování mocí Ducha svatého je darovanou ustavičnou obnovou, zpevněním i růstem novozákonní církve skrze víru.

Vstup: Jr 31,31-34

Tužby:

2. Abychom všichni s vírou upřímnou a nepochybnou ke stolu Páně přistupovali...
3. Abychom všichni z kalicha nové smlouvy pili sobě osvobození a vykoupění...

Epištola: 1 K 11,25-29

Evangelium: J 15,1-6

K obětování: 1 J 5,6-10a

K požehnání: 1 Pt 2,9-10

Modlitba:

Bud' veleben náš Osvoboditel a Zachránce, který vzal na sebe naše hříšné obtížení a i dnes nás ze své milosti osvobodil z révy nejvzácnějšího vinného kmene. Bud' pochválen za kalich nové smlouvy, za krev prolitou pro svobodu dětí Božích. Amen.

Vhodné písně: 146 nebo 151; 22 nebo 242; 294 nebo 309 se sólem

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církve náležejí k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)
Jestliže jsme bytostně spjati se vzkríšeným Pánem – ať nastane jakákoli tíživá situace, ať se nám stane cokoli zlého – nikdy bychom si neměli zoufat. Je tu Pán Ježíš, který nás má rád. Nikdo nás nemůže odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši.

Ř 8,35-39

Odpuštění

Podle Starého zákona je Hospodin Bohem odpouštějícím. Zproštíje člověka nepravostí, vymaže naše nevěrnosti, promíjí hříchy.

Ž 32,1-2; 65-4; 78,38; 103,3,8;

Iz 43,25; Jr 36,3; Mi 7,18

Podmínkou Božího odpuštění je naše prosba o ně a pokání, to znamená pokorit se, odvrátit se od hříchu, navrátit se k Bohu, napravit hříchy, případně nahradit způsobenou škodu – ve Starém zákoně tak činili oběti za vinu.

Joz 24,19n; 1 Kr 8,35,49; Jr 5,1;

2 Pa 7,14; Ž 86,5; Př 28,13;

Lv 5,20 (6,1) – 26 (6,7)

Jako přípravu na příchod Mesiáše Jan

Křtitel kázal a uděloval křest v Jordánu na odpuštění hříchů.

Mk 1,4-5; L 3,3

Také Pán Ježíš učí o Bohu jako o odpouštějícím Otci – podobenství o marmotratném a kajícím synu.

L 15,11-32

Člověk dosáhne Božího odpuštění, jestliže je sám ochoten odpustit lidem jejich přestoupení. Při modlitbě máme odpouštět.

Mt 6,12,14,15; Mk 11,25

Na Petrovu otázku: „Kolikrát mám odpustit?“ odpovídá Ježíš: „Sedmdesát sedmkrát.“ tj. vlastně vždycky. Podobenství o milosrdném králi a nemilosrdném služebníkovi.

Mt 18,21-35; L 17,3-4

Ježíš odpouštěl hříchy jako Mesiáš k nelibosti farizeů a zákoníků. Hříšnice v domě farizeově, uzdravení ochrnutého.

L 6,36-50; Mk 2,1-15; L 5,17-26

Pán Ježíš vyzývá učedníky, aby také odpouštěli.

L 6,37; srv. Ef 4,32; Ko 3,13

Podle Pána Ježíše existuje hřích, který nebude odpuštěn, a to je rouhání proti

Duchu svatému.

Mt 12,31n; Mk 3,28-30; L 12,10

První Petrovo kázání. Posluchači byli zasaženi v srdci a ptali se: „Co máme dělat, bratři?“ Petr odpověděl: „Obratíte se a každý z vás ať přijme křest ve jménu Ježíše Krista na odpuštění svých hříchů.“

Sk 2,37n

Petr a apoštolové byli z vězení předvedeni před radu a svědčili o Ježíši Kristu, že on přinesl Izraeli pokání a odpuštění hříchů.

Sk 5,17-42 – zejm. v. 30 a 31
Novozákonní církev zvěstovala odpuštění hříchů skrze Ježíše, v jeho jménu a pro jeho jméno:

Zjevení v Jeruzalémě

L 24,47

Petr v Cesareji v domě Kornéliově

Sk 10,43

Pavel v synagoze v Pisidské Antiochii

Sk 13,37-38

Pavlovy listy do Efezu a do Kolos

Ef 1,7; 4,32; Ko 2,13; 3,13

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

PROSTÁ VZNEŠENOST ČLOVĚKA

J 15,1-6

Stále ještě pro mnohé z nás zní vznešeně, když o sobě můžeme mluvit jako o křesťanech. To slovo v češtině krásně jiskří, podobně jako bílé oblázky křemene. Je něžné i pevné, vzbuzuje pokoru i hrdost.

Myslím, že právě tyto protiklady by se každý křesťan měl naučit svým nezaměnitelným a osobitým způsobem propojovat. A v tom zvláštním postupování jemnosti a síly, odevzdanosti a odvahy, svým nepatrným příspěvkem naplňovat vznešenost člověka, takovou vznešenost, kterou od počátku chtěl člověka obdarovat Bůh, která do světa vstoupila spolu s Ježíšem Kristem a která naplňuje mnohé starobylé kamenné chrámy, prosté dřevem provoněné modlitebny, ale i obyčejný stůl, kde se kolem Písem a chleba s vínem shromáždí dva nebo tři. Možná, že kdybychom se náhodných kolemjdoucích, kteří jen nakrátko zvědavě vstoupí za dveřní portál kostela, zeptali co vnímají, možná by odpověděli: vznešenost člověka.

Janovo evangelium přináší v dnešním čtení z patnácté kapitoly velmi noblesní a barvitou Ježíšovu řeč, ve které Ježíš sám tradičním obrazně-básnickým způsobem popisuje své místo před Bohem a mezi lidmi. Ukazuje na sebe jako na pravý vinný kmen, na Hospodina jako vinaře a o svých učednících, a snad i o nás, křesťanech – Kristovcích, mluví jako o větvích révového keře.

Ten obraz, v němž i my figurujeme, a dokonce v podobě jednoho z hlavních témat, jednoho z hlavních motivů, je obrazem sugestivním. Líčení Janova evangelia nás charakterizuje tak zřetelným, tak celistvým a propracovaným způsobem, že bychom to asi sotva sami dokázali, kdyby se nás

někdo ptal, co to znamená být křesťanem. Když autor Janova evangelia tuto řeč do své knihy vkládal, měl jistě poměrně přesnou představu o tom, kým je pro něj Kristus, kým Hospodin a kým je on sám.

Máme takovou představu i my? Jak své křesťanství chápeme? Stálo by za to mít křesťanství zanesené do osobní legitimace, například jako státní občanství nebo jako rodinný stav? Nebo je křesťanství spíše něco na způsob určité životní moudrosti, zděděné, vědomě převzaté, či vyčtené a později naučené? Také by mohlo být jakýmsi druhem kulturního vyžití. A snad i dobrovolným přihlášením se k autoritě, která není vidět, na kterou není možné ukázat, která příliš nekolísá v kurzech žebříčků popularity, ale se kterou je čas od času možné i užitečně se pochlubit nebo ztotožnit.

Dokázali bychom uvažovat o tom, že bychom se příležitostně z křesťanů rekvilifikovali na něco jiného? Pokud ano, proč jsme to už dávno neudělali? A pokud ne, tak proč?

Biblické pojetí, u kterého jsme se zastavili, nabízí, abychom se poznali jako lidé, kteří pomáhají udržet a také vydržet obyčejný život. Lidé, kteří prostotu, poctivost a opravdovost v jakémkoli jednání a snažení nepovažují za nouzový, prozatímní a s nevolí trpěný stav, ale vnímají ji jako skutečný základ pro okamžiky triumfálních úspěchů, bohatství, přirozeného štěstí, velkých objevů a celkového zdaru.

Vždyť víno je v Bibli nápojem, který pomáhá před žízni, ale současně také dodává energii, uspokojuje svou vybranou chutí i nejnáročnější stolovníky, dodává opojný optimismus, euforickou radost a ovšem také myšlen-

kovou inspiraci. Je to nápoj, který na jedné straně zachraňuje holý život, který zachraňuje před smrtí, na druhé straně se používá při nejvýznamnějších slavnostech, důležitých jednáních a potvrzování smluv.

My, křesťané, jsme ty větve, které rodí ovoce. Ovoce, z něhož se takový nápoj dá získat. Jsme větve, propojenými s životodárným kmenem. A není to kmen jakýkoli. Jako křesťané se odvozujeme od Krista. A právě on, pravý vinný kmen, v nás svým slovem vzbuzuje a zachovává schopnost prosté věci druhým představovat jako pravé zázraky, z opravdovosti nechat vyrůst vznešenost, z nenápadných krůčků zásadní úspěchy, ze slabosti tvořit sílu.

Ježíš Kristus coby pravý vinný kmen nepředstavuje výhradní exkluzivitu, o které se už nediskutuje. Tato jeho obrazná charakteristika je vlastně totéž jako pojmenování, které on sám často užíval: Syn člověka. On je především člověkem, pravým člověkem poslaným od toho, který svou tvůrčí mocí zaštituje celý vesmír.

Kristus je ztělesněním vlády lidskosti proti nelidskosti, vidoucího vůdcovství proti slepému papalášství, prozíravého rozumu proti prázdné pýše, vnitřní autority proti povrchnímu kariérismu, nepředstíraného zájmu o člověka a jeho věci proti klientelistickým manýrám a zneužívání člověka člověkem.

Kristus chce, aby jeho pojetí života bylo naším životem. Přeje si, aby naše životy patřily k životu jeho. Kristus nám chce předat sám sebe. Uděluje od Boha poslanou vznešenost lidství. Stojíme o ni? Chceme ji druhým ukazovat a stát si za ní?! Amen.

Jiří Chvála

NAPLNĚNÍ LIDSTVÍ JEDNOHO Z NAŠICH BRATŘÍ

V těchto dnech si připomínáme již sedmdesáté výročí masových nepokojů českého obyvatelstva 28. října 1939, při kterých byl na nároží pražské Žitné ulice průstředem břicha smrtelně zraněn medik a člen Jednoty mládeže ČČS v Nákle u Litovle MUC. Jan Opletal. Ve středoevropském kontextu ojedinělá událost rozpoutala rozsáhlé perzekuce českého studentstva a v důsledku znamenala uzavření českých vysokých škol.

První 28. říjen v okupované vlasti byl završením rozsáhlých aktivit odbojového hnutí, které se bezprostředně po 15. březnu 1939 formovalo v Protektorátu Čechy a Morava. Obyvatelstvo i studenti byli vyzýváni, aby se s trikolórami účastnili oslav národního svátku, nepoužívali tramvaje, nekupovali noviny a vyjádřili tak svůj protest proti okupaci české země. Výzva doputovala i na Lékařskou fakultu UK v Praze, kde studoval Jan Opletal. V dopoledních hodinách probíhaly oslavy spíše jako tichý protest. Dle zprávy pražského policejního prezidenta došlo pouze k menšímu narušení veřejného klidu a pořádku. Jan Opletal se jako člen studentské samosprávy účastnil oslav v dopoledních i odpoledních hodinách. Jak se dozvídáme od tehdejšího bohoslovce ČČS Jaroslava Adamce, do centra Prahy přicházeli i studenti sekce Církve československé na Husově československé evangelické fakultě bohoslovce. V odpoledních hodinách vlastenecké projevy sílily - desetitisíce lidí provolávali slávu T. G. Masarykovi,

E. Benešovi a Československé republice, zpívali národní hymnu. Oslavy propukly v otevřené protiněmecké demonstrace. Na situaci telefonicky reagoval osobně Adolf Hitler, který nařídil vyššímu vedoucímu SS a policie v protektorátu K. H. Frankovi – říšský protektor Konstantin von Neurath nebyl ten den v Praze přítomen - , aby nepokoje potlačil všemi prostředky, v případě potřeby i za použití těžkých zbraní. K. H. Frank po návratu z Lán od státního prezidenta E. Háchy – návštěvu vykonal v doprovodu šéfa pražského gestapa, se kterým prezidentu tlumočili Hitlerův vzkaz, že nestrpí žádné výtržnosti v protektorátu – se přímo vydal do ulic Prahy, aby osobně dohlédl na okamžité obnovení pořádku.

Proti demonstrantům zakročovala německá pořádková policie a německá tajná státní policie. Naopak česká policie projevovala k demonstrantům sympatie. Na několika místech se ozývaly výstřely. První zranění byli v odpoledních hodinách přinášeni na I. chirurgickou kliniku v Praze prof. Arnolda Jiráska, kam byl před 19. hodinou dopraven i Jan Opletal. Během 28. října bylo na kliniku přijato celkem jedenáct zraněných, mezi kterými byly i tři ženy. První obětí protiněmeckých demonstrací se stal pekař Václav Sedláček, který podlehl střelné ráně do srdce.

Dne 4. listopadu se zdravotní stav Jana Opletala začal zhoršovat a o sedm dní později krátce před dvanáctou hodinou byl povolán do náruče

Boží. Zpráva o jeho smrti se rychle rozšířila po pražských vysokých školách a studenti se začali připravovat na pietní rozloučení. Pohřeb, který se konal 15. listopadu 1939, zakázán nakonec nebyl, ale ředitel Hlávkovy koleje společně s předsedou studentské samosprávy se museli na policejním ředitelství zaručit, že v den pohřbu bude v Praze klid a pořádek. Následně předseda samosprávy Hlávkovy koleje vydal leták, ve kterém požádal o zachování důstojného klidu během pohřbu a vyzval všechny zúčastněné, aby se nedali strhnout k žádným projevům.

Od půl deváté začaly zástupy studentů vcházet do kaple českého Ústavu pro soudní lékařství v Praze II a defilovat u rakve Jana Opletala. O hodinu později byla kaple uzavřena a pouze za účasti rodiny a zástupců akademické obce proběhl krátký církevní obřad. Jak již bylo řečeno, Jan Opletal byl příslušníkem naší církve. Smuteční rozloučení tak vykonal zderazský farář Jaroslav Krejčířek, který přečetl slova evangelia a poděkoval rodičům zesnulého za vzornou výchovu syna a studentským spolkům za pozornost vůči zemřelému. Není bez zajímavosti, že bratr farář Krejčířek s manželkou patřil po atentátu na zastupujícího říšského protektora k podporovatelům ukrývaných parašutistů, když prostřednictvím zderazského kostelníka Josefa Jeřábka dodával jídlo a potravinové lístky pravoslavnému duchovnímu dr. Vladimíru Petřkovi. Po desetiminutovém obřadu – rozloučení nemohlo trvat déle, protože farář Krejčířek se musel policejnímu ředitelství písemně předem zavázat, že nebude mít žádnou "zvláštní" řeč – byla rakev za naprostého ticha odnesena do pohřebního vozu na Albertově. Pouze při ukládání rakve byla zpívána národní hymna. Po převezení rakve z Masarykova nádraží do rodného Nákla byla rakev uložena na místním hřbitově. Obřadu se opět účastnil duchovní naší církve.

V Praze po pohřebním rozloučení na některých místech propukly opět demonstrace, jejich rozsah byl však mnohem menší nežli 28. října. K největším nepokojům došlo na Karlově náměstí v okolí budovy české techni-

Jan Opletal

ky. Zadrženo bylo pouze sedm osob, což je v porovnání s 83 zadrženými z 28. října zanedbatelné číslo. Sám K. H. Frank po válce vypověděl, že ve srovnání s 28. říjnem došlo pouze k menším demonstracím. Přesto se právě 15. listopad 1939 stal bezprostřední záminkou pro uzavření českých vysokých škol a pro perzekuci vysokoškolského studentstva. Ještě v den demonstrací obdržel velitel bezpečnostní policie a tím také německá tajná státní policie z Berlína rozkaz: 1. Zajistit a zastřelit osnivatele demonstrací; 2. Větší počet studentů zatknout a transportovat do koncentračního tábora.

V noci z 16. na 17. listopadu začalo obsazování vysokoškolských kolejí v Praze, Brně a Příbrami a zatýkání studentů. Přestože bylo zatčeno i několik našich bohoslovců, gestapo z neznámých důvodů neobsadilo naši bohosloveckou kolej v Dejvicích. V ranních hodinách však byla obsazena fakulta a přicházející studenti nebyli dovnitř již vpuštěni. Ve stejné době bylo ve vojenských kasárnách v Ruzyni zastřeleno devět studentských funkcionářů. O dva dny později bylo navíc 1185 studentů odvečeno do koncentračního tábora Sachsenhausen. Za zmínku stojí, že u devíti popravených studentů se většinou nejednalo o žádné organizátory a vůdce studentských demonstrací, ale spíše o náhodně vybrané představitele studentských spolků a svazů. Někteří z nich se studentskými funkcionáři stali až za druhé republiky a vystřídali tak představitele demokratické většiny studentstva. Například zastřelený univerzitní docent PhDr. Josef Matoušek byl místopředsedou Českého svazu pro spolupráci s Němci. Jak vidno, nacisté neposuzovali rozsah provinění jednotlivých popravených,

nýbrž šlo jim o zastrášení obyvatelstva a zlomení jeho aktivního odporu. K uzavření českých vysokých škol byla 17. listopadu 1939 vydána vyhláška následujícího znění: „Ačkoliv bylo opětovně vážně varováno, pokouší se od nějaké doby skupina českých intelektuálů ve spolupráci s emigrantskými kruhy v cizině, menšími nebo většími akcemi odporu rušit klid a pořádek v protektorátu Böhmen und Mähren. Při tom bylo zjištěno, že původci těchto aktů odporu jsou zvláště také na českých vysokých školách. Ježto tyto živly daly se ve dnech 28. října a 15. listopadu strhnout k násilným činům proti jednotlivým Němcům, byly české vysoké školy na dobu tří roků uzavřeny, devět pachatelů bylo zastřeleno a větší počet účastníků vzat do vazby.“

Uzavřením českého vysokého školství byly mimo jiné postiženy i Husova československá evangelická fakulta bohoslovecká v Praze i Cyrilo-metodějská fakulta bohoslovecká v Olomouci. Studenti sekce Církve československé byli v letech 1940 – 1945 vzdělávání v ilegálních odborných kurzech ČČS v Praze, pro katolické bohoslovce byla zřízena tzv. biskupská učiliště.

V roce 1941 byl v Londýně den 17. listopad vyhlášen Mezinárodním dnem studentstva. O rok později bylo toto rozhodnutí potvrzeno i Mezinárodní studentskou radou. Svou smrtí dal bratr MUC. Jan Opletal, co nemohl již žít – naplnil své lidství. Važme si, následujme a nezapomínejme na osobnosti našeho národa a církve, které svým životem dosvědčovaly, že kříž patří k nejlástnější existenci církve a že setkání s Kristem není možné, jestliže se s ním nesetkáváme v kříži.

Martin Jindra

**V moři smrti
přece jen zůstává život.**

**V moři lži
přece jen zůstává pravda.**

**V moři temnoty
přece jen zůstává světlo.**

**A tak z toho vyvozují,
že Bůh je život,
pravda
a láska.**

**Nápis na pomníku Mahátmá Gándhího v Kalkatě.
Přeložil Zdeněk Svoboda**

SIMCHAT TORAH PODRUHÉ V HEŘMANOVĚ MĚSTCI

Dokončení ze str. 1
židovské kongregace z Londýna v čele s Rabbim Andrewem Goldsteinem.

Po havdalah, večerní modlitbě, následoval koncert hebrejských a sefardských písní v podání vokálně-instrumentálního souboru Rebelcantissimo.

Synagogou poté zazněl na závěr oslavy svátku Simchat Torah společný zpěv písně Ein Keloheinu.

Po celý den se o hosty perfektně staraly ženy z náboženských obcí. Dcera pana Ladislava Mareše Jitka i letos upekla pro tuto příležitost slavnostní chalu.

Je velká škoda, že se její tatínek, který se tolik zasloužil o obnovu židovských památek v Heřmanově Městci, již nedočkal těchto událostí,

kdy jeho dlouholetá práce skutečně přináší ovoce.

V pondělí večer se konala společná ekumenická bohoslužba v modlitebně Českobratrské církve evangelické v Zahradní ulici. Na modlitebním setkání se podíleli duchovní tří církví, působících v Heřmanově Městci, ruku v ruce s milými hosty z Raleigh. Večer zakončilo přátelské posezení, které proběhlo v družné atmosféře vzájemného porozumění.

Dlužno podotknout, že jak celodenní sobotní program v synagoze, tak i pondělní ekumenická bohoslužba se těšily velkému zájmu ze strany heřmanoměstcecké veřejnosti.

Hosté z Temple Beth Or strávili v Heřmanově Městci téměř týden. Našli si čas také na setkání se zástupci města a předali pamětní desku s

pozdravy od starosty města Raleigh starostovi Heřmanova Městce. Jednali zde o možnostech další spolupráce a partnerství, mají živý zájem o realizaci dlouhodobého projektu budování duchovního centra v Heřmanově Městci ve spolupráci s ŽNO Praha. Jednalo by se prozatím o cyklus vzdělávacích a kulturních programů i odborných přednášek.

Rabbi Raachel Jurovics s ostatními hosty vyjeli i do vzdálenějšího okolí a se zájmem si prohlédli synagogu a židovský hřbitov v Turnově. Nadchla je také návštěva v soukromé minizoo Ing. Kamila Karely v Kostelci u Heřmanova Městce. Z Heřmanova Městce všichni odjížděli plni zážitků a dojmů do Budapešti, kde trávili poslední dny svého pobytu v Evropě.

(AT)

ZPRÁVY

Den veteránů

Zveme vás na bohoslužby k 91. výročí ukončení 1. světové války, ke Dni veteránů a k 70. výročí úmrtí člena naší církve Jana Opletala, které budou vysluhovat patriarcha ThDr. Tomáš Butta, pražský biskup doc. ThDr. David Tonzar, ThD. a pplk. Mgr. Jan Kozler, hlavní kaplan armády ČR.

Při bohoslužbách k těmto výročím promluví zástupce velení naší armády pplk. PhDr. Eduard Stehlík, pracovník Vojenského historického ústavu, a PhDr. Vojtěch Čelko, člen Společnosti M. R. Štefánika. Bohoslužby se budou konat v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí v Praze 1 dne 11. listopadu ve 14 hodin. Na varhany doprovází Bo-humír Rabas, chorál Ktož jsou Boží bojovníci přednese Pražský žestový soubor.

(IČ)

Výstava v Brně-Tuřanech

Vernisáž obrazů Aleny Krkoškové se konala v Husově sboru v Brně-Tuřanech v neděli 25. října. V kulturním programu vystoupily děti ze ZŠ Měšťánská a z Hudební školy Yamaha v Tuřanech pod vedením paní ředitel-

**Hledáme správce
rekreačního zařízení "Betlém"**

**Ústřední rada hledá správce
pro rekreační zařízení naší církve v Janských Lázních,
které je zatím v majetku královéhradecké diecéze.
Správce s rodinou by měl v penzionu
bydlet a řídit jeho chod.
Blíže informace podá místopředsedkyně ÚR
dr. Ivana Macháčková na telefonu 602746433.**

ky Boženy Kufhaberové. Výstavu lze zhlédnout až do 29. listopadu v úterý a v neděli odpoledne.

(sk)

Doteky v Liberci

Srdečně zveme na naši faru v Liberci, nám. Českých bratří 35/2, kde se dne 27. listopadu koná 92. setkání cyklu Doteky - plochy poznání:

* od 16.30 h - vernisáž výstavy kreseb žáků MŠ a ZŠ pro tělesně postižené děti.

* od 18 h - talk show Stanislava Kubína "Rozhlas - věc veřejná". Hosty budou redaktor ČRo2 Robert Tamchyna a herec, překladatel a šansonier Rudolf Pellar. Hudební doprovod - Šárka Dušková, hobojska a vokální soubor "Babí léto".

Stanislav Kubín

Moderní filosofie v Brně

PhDr. Jiří Svoboda z Masarykovy univerzity pronese přednášku z moderní filosofie v rámci vzdělávacího programu Společně po cestách víry. Bude se věnovat zvláště fenomenologii, existenciální filosofii, personalismu a české filosofii ve 20. století, na něž svými formulacemi navazovala biblická teologie Církve československé husitské.

Přednáška se uskuteční dne 14. listopadu od 8.30 h ve Vzdělávacím středisku ČČSH v Brně, Lipová 26. Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

(sk)

Dobročinný bazar

Náboženská obec Praha 6-Dejvice pořádá mimořádný dobročinný bazar v předšálí Husova sboru, Wuchterlova ul. 5, Praha 6. Bazar bude probíhat od 9. do 20. listopadu, v pondělí až pátek od 10 do 17 hodin (včetně státního svátku 17. listopadu). Můžete darovat vše, co nepotřebujete, ale druhým by se mohlo hodit, nebo si levně zakoupit koloviv (oblečení, domácí potřeby, hračky, bytové textil, sportovní potřeby, knihy aj.).

(ln)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 9. 11. - 20 h
Bach, Orff, Charpentier
Prague Brass Ensemble,
Jan Kalfus - varhany
* 10. 11. - 17 h
Bach, Händel, Purcell
M. Pšenička - varhany,
Z. Šedivý - trubka,
J. Šedivý - trubka
* 12. 11. - 17 h
Bach, Händel, Mozart
Zuzana Němečková - varhany,
Petr Příbyl - viola
* 13. 11. - 17 h
Bach, Telemann, Händel
Marie Šestáková - varhany,
Vladislav Kozderka - trubka
* 13. 11. - 20 h
Mozart, Vivaldi, Bach
Consortium Pragense Orchestra,
Š. Heřmánková - soprán,
M. Laštovka - trubka
* 14. 11. - 17 h
Händel, Beethoven, Mozart
Josef Popelka - varhany,
Vladimír Frank - viola
* 14. 11. - 20 h
Mozart, Vivaldi, Bach
Consortium Pragense Orchestra,
Š. Heřmánková - soprán,
M. Laštovka - trubka
* 15. 11. - 17 h
Mozart, Beethoven, Bizet
PRAGUE WIND QUINTET
15. 11. - 20 h
Dvořák, Händel, Vivaldi,
Ravel
New Prague Radio Symphony
Collegium,
M. Zvolánek - trubka

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

JÁ JSEM VINNÝ KMEN, VY RATOLESTI

Najdete pět rozdílů mezi dvěma obrázky?

(Řešení z minulého čísla: Vzpomínáme.)

Jana Krajčířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, Petra Štěpánová, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9

KALENDARIUM – LISTOPAD

9. 11. 1034 - Zemřel (při bohaté tabuli, "jejímž byl ctitelem, mezi jídlem a pitím") kníže Oldřich. Slepý a vykastovaný Jaromír se vzdal nároků na knížecí stolec (jako nejstaršímu v rodě mu vláda náležela podle zvykového nástupnického práva) ve prospěch asi třicetiletého synovce Břetislava [1034/35-1055]. Obrádní knížecí kamenný stolec stával před bazilikou sv. Jiří na Pražském hradě či v místech dnešní katedrály sv. Víta.

11. 11. 1274 - Na říšském sněmu v Norimberku obžaloval římskoněmecký král Rudolf I. Habsburský českého krále Přemysla z protiprávního držení Korutan, Štýrska, Rakous a Chebska (vycházel přitom z uděleného práva vymáhat říšská léna protiprávně zcizená po roce 1245, kdy byla uvalena papežská klatba na Fridricha II. Sicilského). Rudolf rovněž nařkl Přemysla z okázalé neposlušnosti, že mu dosud nesložil hold a ani české země nepřevzal v léno. Přemysl odmítl dostavit se před Rudolfa.

11. 11. 1734 - Narodil se v Rychnově nad Kněžnou František Martin Pelcl (+ 24. 2. 1801 v Praze) - historik a národní buditel, přední osobnost českého osvícenství a počátků národního obrození, který patřil spolu s Voigtem k nejagilnějším ze skupiny osvícenských vědců sdružených kolem I. Borna při vydávání Pražských učených zpráv a v Soukromé učené společnosti. Jako historik navazoval na Dobnera a osvícenský kriticismus je u něho spjat s národním a jazykovým vlastenectvím. V roce 1774 vydal své první úspěšné dílo *Stručné dějiny Čechů* a roku 1775 dosud nepublikovanou Balbinovu *Obranu jazyka českého*, která vzbudila mimořádný ohlas. V 80. letech napsal monografie o Karlu IV. a Václavu IV., slovník jezuitských vědců a spisovatelů v českých zemích a *Dějiny Němců a jejich jazyka v Čechách*. Vyvrcholením jeho historické práce byla *Nová kronika česká*, jež vycházela v letech 1791-95. Zatímco předcházející práce psal německy, Novou kroniku napsal česky. To bylo významným literárním a buditelským činem, jímž zpřístupnil širším vrstvám čtenářů dosavadní výsledky výzkumu českých dějin. V lednu 1793 byl jmenován prvním profesorem nově zřízené katedry české řeči a literatury na pražské universitě. Získat tuto funkci v době, kdy v popředí vlasteneckého úsilí byla obrana českého jazyka a péče o jeho rozvoj, bylo vlastně významným vlasteneckým posláním. Jmenování tak zvýraznilo jeho přední místo mezi českými vlastenci. On sám několikrát vystoupil na obranu českého jazyka a také jeho projev při zahájení přednášek na universitě je zařazován mezi nejvýznamnější obrany českého jazyka.

Úzká dlouholetá spolupráce i osobní přátelství ho spojovalo s vedoucí osobností počátků obrození J. Dobrovským. Pravidelné styky udržoval i s V. M. Krameriem, pro jehož noviny byl v roce 1789 ustanoven cenzorem. Společně s nimi uvažoval o založení společnosti, která by pečovala o rozvoj českého jazyka, o sestavení úplného českého slovníku a vydávání českého literárního časopisu. Smrt mu však nedovolila tyto plány realizovat.

11. 11. 1939 - Zemřel v Praze Jan Opletal (* 31. 12. 1915 ve Lhotě nad Mor.) - student medicíny, oběť nacistického teroru (člen naší církve) - viz i str. 3.

15. 11. 1864 - Zemřel v Praze Jindřich Fügner (* 12. 9. 1822 v Praze), který je znám především jako starosta první české tělocvičné organizace Sokol, založené v Praze 16. 2. 1862. Svými zkušenostmi a organizačními schopnostmi výborně doplňoval o deset let mladšího blízkého přítele, zeť a zároveň hlavní osobnost sokolského hnutí M. Tyrše. Vedle Tyrše se také největší měrou podílel na rozmachu Sokola v prvním období jeho činnosti. Fügner byl vlastenec a také demokrat a spolu s Tyršem vtiskl sokolské organizaci demokratický charakter. Fügner mj. navrhl a zavedl tykání všech členů a oslovení "bratře"; první také přišel v červené bluze, jakou nosil slavný italský revolucionář G. Garibaldi a která se stala součástí sokolského stejnokroje. Byl "muž obětavý do krajnosti" a využitím svých úvěrových možností i vlastním majetkem zajistil postavení v té době nejmodernější tělocvičny v Evropě.

Soukromým studiem a dlouholetým pobytem v cizině získal všestranné vzdělání, široký rozhled a ovládal několik jazyků. Zprvu vedl po otci zděděný obchod, od roku 1855 stál v čele pražské filiálky terstské pojišťovny. O jeho moderních názorech svědčí i to, že patřil k průkopníkům těsnopisu u nás.

15. 11. 1899 - Zemřel v Praze Josef Mocker (* 22. 11. 1835 v Cítolibech u Loun) - architekt a stavitel-restaurátor, s jehož prací se můžeme setkat na mnoha památných místech naší země. Řadu významných historických stavebních památek si už nedovedeme ani představit v podobě před jeho idealizujícím zásahem. Byl vyznavačem pseudogotického puristického směru a v tomto duchu koncipoval i své stavby - školní budovy, chrámy (např. sv. Ludmily na Vinohradech, Petra a Pavla na Vyšehradě), Schwarzenberskou hrobku v Třeboni, proboštství na Hradčanech aj. Stejně postupoval ovšem i při svých pracích restaurátorských (Karlštejn, Křivoklát, Konopiště, Prašná brána apod.), takže jim všem vtiskl jednotný ráz architektury druhé poloviny 14. století. Už svými současníky byl kritizován za svůj "neživotný projev", dnes považujeme jeho zásahy za krajně bezohledné.

Vyškolil se ve Vídni, kde také spolupracoval na dostavbě Svatoštěpánského dómu. Roku 1873 byl jmenován stavitelem pražské katedrály sv. Víta, kterou po pětadvaceti letech práce také - zejména západním průčelím se dvěma věžemi - z největší části dokončil.

15. 11. 1939 - V Praze na Albertově se konalo smuteční rozloučení se studentem Janem Opletalem; vyznělo jako spontánní masová demonstrace proti okupantům.

(red)